

د افغان جگړې د مرگ ژوبلې اوونيز راپور

راصد اوونيز راپور په افغانستان کې د جگړو او امنيتي پېښو له کبله ښکېلو لورو او ملکي خلکو ته اوسنې مرگ ژوبله په دقيق ډول څاري. په دغو راپورونو کې د جگړې له کبله د اوسنې مرگ ژوبلې شمېرې د افغان حکومت د سرچينو، د طالبانو د سرچينو، په سيمه کې عيني شاهدانو او نورو بېلابېلو ادارو او باوري سرچينو د معلوماتو له مخې راټولېږي. د دغو راپورونو اساسي موخه د روانې جگړې درنو زيانونو ته د ټولنې د نځه پارکي، واکمنو چارواکو او مسؤلو لورو او همدا راز نړيوالو جهتونو پام راټول دي.

سريزه

دغه راپور د ۲۰۲۰م کال د جون له ۱۲مې د تر ۱۸مې (د ۱۳۹۹ لمريز کال د غبرگولي له ۲۳مې تر ۲۹مې) نېټې پورې د هېواد په بېلابېلو سيمو کې د جگړې له کبله د اوبنتې مرگ ژوبلې شمېرې رانغاړي. دا اوونۍ د هېواد په کچه ټول ۳۷۱ تنه وژل شوي او ۲۴۵ نور هم ټپيان شوي.

د راپور د شمېرو له مخې، دا اوونۍ په هېواد کې د جگړې له کبله د اوبنتې مرگ ژوبلې کچه د تېرې اوونۍ په پرتله پام وړ لوړه شوې ده. تېره اوونۍ په ټول هېواد کې ۲۲۵ تنه وژل شوي او ټپيان شوي وو، خو په دې اوونۍ کې ټول ۶۱۸ تنه وژل شوي او ټپيان شوي.

د دې اوونۍ په مرگ ژوبله کې د افغان ځواکونو د مرگ ژوبلې کچه د تېرې اوونۍ په پرتله لوړه وه. د افغان ځواکونو د مرگ ژوبلې تر ټولو خونړۍ پېښې په غور، هرات، خوست، غزني، بغلان، نيمروز او جوزجان ولايتونو کې وشوې، چېرته چې د دولت د وسله والو مخالفينو په بريدونو کې لږ تر لږه ۶۳ امنيتي سرتېري وژل شوي او ۳۷ نور ټپيان شوي دي.

د ملکي وگړو د مرگ ژوبلې کچه هم د تېرې اوونۍ په پرتله لوړه شوې. د ملکي مرگ ژوبلې تر ټولو خونړۍ پېښې په کابل، خوست، تخار او کاپيسا ولايتونو کې وشوې، چې ۳۲ تنه ملکي وگړي پکې وژل شوي او ۱۷ نور ټپيان شوي. په بل اړخ کې بيا د دولت د وسله والو مخالفينو د مرگ ژوبلې کچه هم د تېرې اوونۍ په پرتله د لوړوالي ښودنه کوي. طالب جنگياليو ته هم ډېره مرگ ژوبله په تخار، کندهار او پکتیکا ولايتونو کې اوبنتې، چې شاوخوا ۷۵ وسله وال طالبان پکې وژل شوي او ۳۶ نور ټپيان شوي دي.

په دغه راپور کې د افغان ځواکونو، د دولت د وسله والو مخالفينو او د ملکي خلکو د مرگ ژوبلې شمېرې او جزئيات لولئ. همدا راز د راپور په وروستۍ برخه کې د هېواد د ټوليز امنيتي وضعيت او مهمو امنيتي پېښو په اړه تحليل لولئ.

افغان ځواکونو ته اوبنتې مرگ ژوبله

د جون ۱۲مه:

د غور ولايت د پسابند ولسوالۍ په ابک سيمه کې د وسله والو طالبانو په وسله وال بريد کې ۷ پوليس وژل شوي او يو بل ټپي شوی.

د بادغيس ولايت په قادس ولسوالۍ کې د وسله والو طالبانو په يوه وسله وال بريد کې ۲ پوليس وژل شوي دي.

د خوست ولايت د عليشرو ولسوالۍ اړوند تريزيو روغتيايي كلينيك ته څېرمه سيمه کې ناپېژاندو وسله والو كسانو د حزب اسلامي د يوه غړي په موټر بريد وكړ، چې له كبله يې د نوموړي ۷ ساتونكي وژل شوي دي.

د هرات ولايت په كهسان ولسوالۍ کې د وسله والو طالبانو په بريد کې ۵ د ملي اردو سرتېري وژل شوي او ۶ نور ټپيان شوي دي.

د جون ۱۳مه:

د کندهار ولايت د ډنډ ولسوالۍ په عمارت سيمه کې د وسله والو طالبانو په بريد کې ۲ پوليس وژل شوي او يو بل ټپي شوی.

د جون ۱۴مه:

د پکتیکا ولايت په زيروک ولسوالۍ کې د افغان ځواکونو او وسله والو طالبانو ترمنځ په وسله واله نښته کې ۲ امنيتي سرتېري هم ټپيان شوي دي.

د کاپيسا ولايت په تگاب ولسوالۍ کې د پوليسو او وسله والو طالبانو ترمنځ په وسله واله نښته کې ۲ پوليس وژل شوي دي.

د هرات ولايت په گلران ولسوالۍ کې د پوليسو په ليکو کې د طالبانو دوو نفوذي كسانو ۴ پوليس په ډزو ووژل.

د کندز ولايت په خان آباد ولسوالۍ کې وسله والو طالبانو ۲ امنيتي سرتېري د موټر څخه ښکته کړل او په ډزو يې ووژل.

د فارياب ولايت د پشتونکوټ ولسوالۍ په يکه توت سيمه کې وسله والو طالبانو په يوه امنيتي پوسته بريد وكړ، چې له كبله يې يو د ملي امنيت سرتېری او ۲ پوليس وژل شوي دي.

د بغلان ولايت د ده صلاح ولسوالۍ په کوتل مرغ سيمه کې د سرک ترغارې ځای پر ځای شوي ماين په چاودنه کې يو پوليس وژل شوی دی.

د کندز ښار د څلورمې امنيتي حوزې اړوند سيمه کې د وسله والو طالبانو په يوه کمين کې د پوليسو يو قوماندان وژل شوی او ۴ نور ټپيان شوي دي.

د کندهار ښار د شپږمې امنيتي حوزې اړوند سيمه کې د يوه ناپېژاند وسله وال بريدگر په بريد کې يو پوليس وژل شوی دی.

د جون ۱۵مه:

د پروان ولايت د سيدخېل ولسوالۍ په سه دكان سيمه كې د ميدان وردك ولايت د ملي امنيت يو كاركوونكى د يوه ناپېژاند وسله وال كس په بريد كې ووژل شو.

د لوگر ولايت د مركز اړوند په كنجك سيمه كې د وسله والو طالبانو په بريد كې ۲ پوليس وژل شوي دي.

د فارياب ولايت په قيصار ولسوالۍ كې د وسله والو طالبانو په وسله وال بريد كې ۳ پوليس وژل شوي او يو بل ټپي شوی دی.

د بدخشان ولايت په ارگو ولسوالۍ كې د وسله والو طالبانو په وسله وال بريد كې ۴ پوليس وژل شوي دي.

د كاپيسا ولايت د تگاب ولسوالۍ په غازي خان خېلو سيمه كې د وسله والو طالبانو په يوه كمين كې ۷ د ملي اردو سرتېري وژل شوي او ۳ نور ټپيان شوي دي.

همدا راز د كاپيسا ولايت د تگاب ولسوالۍ په آخندزه، نورخېل، پاينده خېلو سيمو كې د افغان ځواكونو او وسله والو طالبانو ترمنځ په وسله واله نښته كې ۴ پوليس وژل شوي او ۱۱ نور ټپيان شوي دي.

د غزني ولايت په دهيك ولسوالۍ كې د وسله والو طالبانو په وسله وال بريد كې ۱۵ پوليس وژل شوي او ۹ نور ټپيان شوي دي.

د ميدان وردگو ولايت د جلريز ولسوالۍ په مركز كې د وسله والو طالبانو او افغان ځواكونو ترمنځ په وسله واله نښته كې ۳ پوليس وژل شوي او ۲ نور ټپيان شوي دي.

د بادغيس ولايت په قادس ولسوالۍ كې د وسله والو طالبانو په بريد كې ۲ سيمه ييز پوليس وژل شوي او ۴ نور ټپيان شوي دي.

د جون ۱۶مه:

د پكتيكا ولايت په اته خونې سيمه كې د وسله والو طالبانو او افغان ځواكونو ترمنځ په وسله واله نښته كې ۳ پوليس وژل شوي او ۴ نور ټپيان شوي دي.

د فارياب ولايت په قيصار ولسوالۍ كې د افغان ځواكونو او وسله والو طالبانو ترمنځ په وسله واله نښته كې ۵ سيمه ييز پوليس وژل شوي او ۵ نور ټپيان شوي دي.

د جون ۱۷مه:

د كندهار ولايت په تخته پل او ژړۍ ولسواليو كې د افغان ځواكونو او وسله والو طالبانو ترمنځ په وسله واله نښته كې ۳ امنيتي سرتېري وژل شوي دي.

د جوزجان ولايت د آقچې ولسوالۍ په مرکز کې وسله والو طالبانو د بالاحصار په پوځي مرکز بريد وکړ، چې له کبله يې ۱۲ د ملي اردو سرتېري وژل شوي او ۵ نور تپيان شوي دي.

د کندز ښار په تلوکه سيمه کې وسله والو طالبانو د افغان ځواکونو په امنيتي پوسته بريد وکړ، چې له کبله يې ۶ د ملي اردو او يو پوليس وژل شوي او ۳ د ملي اردو سرتېري تپيان شوي دي.

د کندهار ښار د لومړۍ امنيتي حوزې ته څېرمه سيمه کې يو پوليس د يوه ناپېژاند وسله وال کس په بريد کې ووژل شو.

د جون ۱۸مه:

د کندهار ولايت په ميانشين ولسوالۍ کې د افغان ځواکونو او وسله والو طالبانو ترمنځ په وسله واله نښته کې ۳ د ملي اردو سرتېري وژل شوي او ۱۰ نور تپيان شوي دي.

د نيمروز ولايت په خاشرود ولسوالۍ کې وسله والو طالبانو د ملي اردو په پوسته بريد وکړ، چې له کبله يې ۴ د ملي اردو سرتېري وژل شوي دي.

د نيمروز ولايت د زرنج او دلارام په لويه لاره وسله والو طالبانو د افغان ځواکونو په پوسته بريد وکړ، چې له کبله يې ۷ د ملي اردو سرتېري وژل شوي او ۹ نور تپيان شوي دي.

د بغلان ولايت د مرکز په پلخمرې ښار کې د افغان ځواکونو او وسله والو طالبانو ترمنځ په وسله واله نښته کې ۷ پوليس وژل شوي او ۷ نور تپيان شوي دي.

جدول-۱: افغان ځواکونو ته اوبنتي مرگ ژوبله:

نوم	وژل شوي	تپيان	ټول وژل شوي او تپيان
ملي امنيت	۲	-	۲
پوليس	۸۴	۵۴	۱۳۸
ملي اردو	۴۴	۳۶	۸۰
مجموعه	۱۳۰	۹۰	۲۲۰

د دولت د وسله‌والو مخالفینو مرگ ژوبله

د جون ۱۲مه:

د هرات ولایت په کشک رباط سنگي ولسوالۍ کې د افغان ځواکونو او وسله‌والو طالبانو ترمنځ په وسله‌واله نښته کې ۵ وسله‌وال طالبان وژل شوي او ۳ نور ټپیان شوي دي.

د تخار ولایت د فرخار ولسوالۍ په مشتاق کلي کې د پولیسو او وسله‌والو طالبانو ترمنځ په وسله‌واله نښته کې ۱۵ وسله‌وال طالبان وژل شوي او ۵ نور ټپیان شوي دي.

د جون ۱۳مه:

د کندهار ولایت د ډنډ ولسوالۍ په عمارت سیمه کې د افغان ځواکونو په برید کې ۱۶ وسله‌وال طالبان وژل شوي او ۱۱ نور ټپیان شوي دي.

د ننگرهار ولایت د خوگیاڼیو ولسوالۍ په توره ژوره او سره غونډۍ سیمو د افغان ځواکونو او وسله‌والو طالبانو ترمنځ په وسله‌واله نښته کې ۴ وسله‌وال طالبان وژل شوي او ۳ نور ټپیان شوي دي.

د جون ۱۴مه:

د پکتیکا ولایت په زیروک ولسوالۍ کې د افغان ځواکونو او وسله‌والو طالبانو ترمنځ په وسله‌واله نښته کې ۸ د دولت وسله‌وال مخالفین وژل شوي او ۶ نور ټپیان شوي دي.

د کاپیسا ولایت په تگاب ولسوالۍ کې د پولیسو او وسله‌والو طالبانو ترمنځ په وسله‌واله نښته کې ۲ وسله‌وال طالبان وژل شوي او ۷ نور ټپیان شوي دي.

د تخار ولایت د تخار کندز په لویه لاره وسله‌والو طالبانو د افغان ځواکونو په پوسته برید وکړ، چې وروسته نښته رامنځته شوه او له کبله یې ۲ وسله‌وال طالبان وژل شوي او ۲ نور ټپیان شوي دي.

د پکتیکا ولایت په اومنه ولسوالۍ کې د افغان ځواکونو او وسله‌والو طالبانو ترمنځ په وسله‌واله نښته کې ۲۰ طالبان جنگیالي وژل شوي دي.

د جون ۱۵مه:

د پکتیا ولایت په احمد آباد ولسوالۍ کې د افغان ځواکونو په برید کې ۵ وسله‌وال طالبان وژل شوي او ۶ نور ټپیان شوي دي.

د فارياب ولايت په قيصار ولسوالۍ کې د افغان ځواکونو او وسله‌والو طالبانو ترمنځ په وسله‌واله نښته کې ۱۷ وسله‌وال طالبان وژل شوي او ۵ نور تپيان شوي دي.

د کاپيسا ولايت د تگاب ولسوالۍ په غازي خانخېلو سيمه کې د افغان ځواکونو او وسله‌والو طالبانو ترمنځ په وسله‌واله نښته کې ۹ وسله‌وال طالبان وژل شوي او ۷ نور تپيان شوي دي.

د ميدان وردگو ولايت د جلريز ولسوالۍ په مرکز کې د وسله‌والو طالبانو او افغان ځواکونو ترمنځ په وسله‌واله نښته کې ۶ وسله‌وال طالبان وژل شوي دي.

د جون ۱۶مه:

د پکتیکا ولايت په اته خونه سيمه کې د افغان ځواکونو او وسله‌والو طالبانو ترمنځ په وسله‌واله نښته کې ۲۴ وسله‌وال طالبان وژل شوي او ۱۲ نور تپيان شوي دي.

د جون ۱۷مه

د کندهار ولايت په تخته پل ولسوالۍ کې وسله‌والو طالبانو د افغان ځواکونو په امنيتي پوسته برید وکړ، چې وروسته نښته رامنځته شوه او له کبله يې ۵ وسله‌وال طالبان وژل شوي او ۹ نور تپيان شوي دي.

همدا راز د کندهار ولايت په زړۍ ولسوالۍ کې د افغان ځواکونو او وسله‌والو طالبانو ترمنځ په وسله‌واله نښته کې ۸ وسله‌وال طالبان وژل شوي او ۳ نور تپيان شوي دي.

د جوزجان ولايت په آقچه ولسوالۍ کې د افغان ځواکونو او وسله‌والو طالبانو ترمنځ په وسله‌واله نښته کې ۱۷ طالب جنگيالي وژل شوي او ۱۰ نور تپيان شوي دي.

د کندهار ولايت د بنورابک ولسوالۍ په څارگو سيمه کې د افغان ځواکونو او وسله‌والو طالبانو ترمنځ په وسله‌واله نښته کې ۵ وسله‌وال طالبان وژل شوي او ۹ نور تپيان شوي دي.

د جون ۱۸مه:

د کندهار ولايت په مياشين ولسوالۍ کې د افغان ځواکونو او وسله‌والو طالبانو ترمنځ په وسله‌واله نښته کې ۱۳ وسله‌وال طالبان وژل شوي دي.

جدول-۲: د دولت وسله‌والو مخالفینو ته اوبنتې مرگ‌ژوبله:

نوم	وژل شوي	تپيان	ټول وژل شوي او تپيان
طالبان	۱۸۱	۹۸	۲۷۹
مجموعه	۱۸۱	۹۸	۲۷۹

ملکي وگړو ته اوبنتې مرگ‌ژوبله

د جون ۱۲مه:

د کابل ښار په څلورمه کارته کې د شیرشاه سوري په جامع جومات کې چاودنه وشوه، چې له کبله یې د د ملا امام په گډون ۴ لمونځ کوونکي وژل شوي او ۸ نور تپيان شوي دي.

د خوست ولایت د علیشرو ولسوالۍ اړوند تریزیو روغتیايي کلنیک سیمه کې ناپېژاندو وسله‌والو کسانو د حزب اسلامي د یوه غړي په موټر برید وکړ، چې له کبله یې نوموړی وژل شوي دی.

د هرات ولایت په گلران ولسوالۍ کې پر ملکي وگړو د راکټ مرمۍ د لگېدنې له کبله ۲ ملکي وگړي وژل شوي او ۶ نور تپيان شوي دي.

د کندز ولایت په خان آباد ولسوالۍ کې د یوه ناپېژاند وسله‌وال بریدگر په برید کې یو ملکي وگړی وژل شوی دی. د ارزگان ولایت د خاص ارزگان ولسوالۍ په ششپر سیمه کې یو ملکي وگړی د یوه ناپېژاند وسله‌وال کس په برید کې وژل شوی دی.

د کندهار ولایت په ډنډ ولسوالۍ کې د هلمند ولایت د سنگین ولسوالۍ پخوانی ولسوال په یوه وسله‌وال برید کې وژل شوی دی.

د تخار ولایت په چاه‌آب ولسوالۍ کې د ناپېژاندو وسله‌والو کسانو په ډزو کې ۱۲ ملکي وگړي هم وژل شوي دي.

د جون ۱۳مه:

د لوگر ولایت د مرکز پل علم ښار اړوند په التمور سیمه کې ناپېژاندو وسله‌والو کسانو د یوه کورنۍ ۴ ښځینه غړي په ډزو ووژلې او ۲ نور تپيان شوي دي.

د تخار ولايت په چاه آب ولسوالۍ کې د يوه جامع جومات ملام امام د ناپېژاندو وسله والو بريدگر په بريد کې ووژل شوی او ۲ نور هم تپيان شوي دي.

د فارياب ولايت په المار ولسوالۍ کې يو ملکي وگړی د يوه ناپېژاند وسله وال بريدگر په بريد کې ووژل شو.

د جون ۱۴مه:

د خوست ولايت د اسماعيل خيلو او مندوزيو ولسواليو د چراگاه او ديگانو سيمو ته نږدې ناپېژاندو وسله والو بريدگرو په يوه کور بريد وکړ، چې له کبله يې د يوې کورنۍ ۷ غړي وژل شوي او ۲ نور تپيان شوي دي.

د لوگر ولايت د پل علم ښار په خضر بازار سيمه کې د افغان ځواکونو او وسله والو طالبانو ترمنځ په وسله واله نښته کې ۱۲ ملکي وگړي تپيان شوي دي.

د ننگرهار ښار گمرک رياست ته مخامخ په يوه چاودنه کې يو ملکي وگړی وژل شوی او ۳ نور تپيان شوي دي.

د هرات ولايت په اوبه ولسوالۍ کې د افغان ځواکونو او وسله والو طالبانو ترمنځ په وسله واله نښته کې يو ملکي وگړی هم وژل شوی دی.

د هلمند ولايت په گرشک ولسوالۍ کې د سپرک تر غاړې ځای پر ځای شوي ماین په چاودنه کې ۲ ملکي وگړي وژل شوي دي.

د کندهار ښار د شپږمې امنيتي حوزې اړوند سيمه کې د ناپېژاند وسله وال بريدگر په بريد کې يو ډاکټر وژل شوی دی.

د جون ۱۵مه:

د کاپيسا ولايت په تگاب ولسوالۍ کې د پوليسو او وسله والو طالبانو ترمنځ په وسله واله نښته کې ۴ ملکي وگړي هم تپيان شوي دي.

د جون ۱۶مه:

د کاپيسا ولايت د تگاب ولسوالۍ په مشنواڼۍ سيمه کې د واده پر مراسمو د هاوان مرمۍ د لگېدنې له کبله د ښځو او ماشومانو په گډون ۹ ملکي وگړي تپيان شوي دي.

د جون ۱۷مه:

د پکتيا ولايت د زرمت ولسوالۍ په سورکۍ سيمه کې د سپرک تر غاړې ځای پر ځای شوي ماین په چاودنه کې ۳ ملکي وگړي وژل شوي او يو بل تپي شوی دی

د غزني ولايت په دهيك ولسوالۍ كې د هاوان مرمۍ پر ماشومانو چاودنه وكړه چې ۴ ماشومان وژل شوي او ۳ نور تپيان شوي دي.

د هلمند ولايت په مركز لښكرگاه ښار كې د ماين په چاودنه كې يو ملكي وگړی وژل شوی دی.

د كندهار ښار د لومړۍ امنيتي حوزي ته څېرمه سيمه كې يو ملكي وگړی د يوه ناپېژاند وسله وال كس په بريد كې ووژل شو.

د غور ولايت د مركز په فېروزكوه ښار كې د سړك تر غاړې ځای پر ځای شوي ماين په چاودنه كې ۳ ماشومان وژل شوي دي.

د جون ۱۸مه:

د تخار ولايت په اشكمش ولسوالۍ كې په يوه مدرسه كې د يوه راکت مرمۍ په چاودنه وكړه چې ۹ زده كوونكي وژل شوي او ۷ نور تپيان شوي دي

جدول-۳: ملكي وگړو ته اوبنتې مرگ ژوبله:

نوم	وژل شوي	تپيان	ټول وژل شوي او تپيان
ملكي وگړي	۶۰	۵۹	۱۱۹
مجموعه	۶۰	۵۹	۱۱۹

پايله او د اوونۍ تحليل

د راپور د شمېرو له مخې، د روان لمريز ۱۳۹۹ كال د غبرگولي له ۲۳مې تر ۲۹مې (د ۲۰۲۰م د جون له ۱۲مې تر ۱۸مې) نېټې پورې د ټول هېواد په كچه ۶۱۸ تنو ته مرگ ژوبله اوبنتې، چې ۳۷۱ تنه پكې وژل شوي او ۲۴۷ نور هم تپيان شوي دي.

په دې اوونۍ كې د جگړې د مرگ ژوبلې مجموعي كچه د تېرې اوونۍ په پرتله پام وړ لوړه شوې. په تېره اوونۍ كې ۶۰ تنه افغان امنيتي سرتېري وژل شوي وو؛ خو په دې اوونۍ كې ټول ۱۳۰ افغان سرتېري وژل شوي دي. د دولت د وسله والو مخالفينو د مرگ ژوبلې كچه هم د تېرې اوونۍ په پرتله لوړه شوې. تېره اوونۍ ۷۵ تنه د دولت وسله وال

مخالفین وژل شوي وو؛ خو په دې اوونۍ کې ۱۸۱ تنه وسله‌وال جنګیالي وژل شوي دي. د ملکي وگړو د مرگ ژوبلې کچه هم د تېرې اوونۍ په پرتله د لوړوالي ښودنه کوي. په تېره اوونۍ کې د ملکي وگړو د وژل شوو شمېر ۲۳ تنه و، خو په دې اوونۍ کې بیا دا شمېره ۶۰ تنو ته لوړه شوې (جدول-۴).

دا اوونۍ د مرگ ژوبلې مجموعي کچه د تېرې اوونۍ په پرتله پام وړ لوړه شوې؛ په ځانگړې توگه د ملکيانو مرگ ژوبله تېره اوونۍ کمه وه خو دا اوونۍ د تېرې اوونۍ خلاف زیاته ده. ملکي وگړو ته بیا هم د سړک تر غاړې ځای پر ځای شوو ماینونو په چاودنو او د جگړې د ښکېلو لورو له‌خوا پر ملکي کورونو راکټي بریدونو ډېره مرگ‌ژوبله اوښتې ده. د ملکيانو دغه مرگ ژوبله داسې مهال ده، چې د افغانستان د ملي امنیت شورا په یوه تازه راپور کې یو ځل بیا ادعا کړې، چې طالبانو په تېره اوونۍ کې ۱۴۷ ملکي وگړو ته مرگ‌ژوبله اړولې ده، چې ۴۲ پکې وژل شوي او ۱۰۵ نور ټپیان شوي دي. که څه هم طالبانو دا ادعاوې رد کړې دي او د ملکي ملکي مرگ ژوبلې اصلي عاملین یې افغان او بهرني ځواکونه بللي دي.

له بله پلوه په افغانستان کې د ملگرو ملتونو د مرستندويه ماموریت (یوناما) په تازه راپور کې راغلي، چې د روان میلادي کال په لومړۍ ربعه کې د ملکي وگړو مرگ‌ژوبله لوړه شوې. یوناما په خپل راپور کې کارې، چې د کرونا وبا د خپرېدو پر مهال هم طالبانو او افغان حکومت د جگړې په ډگر کې د تاوتریخوالي کچه لوړه ساتلې وه او په دې توگه د ملکي وگړو پراخې مرگ ژوبلې دوام موندلی.

د ملکي مرگ ژوبلې او روان تاوتریخوالي ترڅنګ، د سولې په خبرو اترو کې هم د پرمختګ څرکونه لیدل کېږي. تېره اوونۍ په قطر کې د سیاسي دفتر اروپایي برخې مسټوولینو د افغانستان لپاره د ناروې هېواد ځانگړي استازي پرالبرټ الساس سره د ویډیو کنفرانس له لارې د هېواد په روان وضعیت او د دوحې د تړون د تطبیق په اړه خبرې اترې وکړې، چې د ناروې هېواد د سولې د پروسې څخه ملاتړ او په دې برخه کې د همکارۍ ډاډ ورکړ. همدا راز په قطر کې د سیاسي دفتر مشر ملا برادر افغانستان لپاره د پاکستان خاص استازي محمد صادق سره په دوحه کې ولیدل چې د نورو موضوعاتو ترڅنګ یې د افغان سولې په اړه هم خبرې اترې وکړې. له بلې خوا، په دې اوونۍ کې هم په بېلابېلو ولایتونو کې ۷۱ تنه افغان ځواکونه د وسله‌والو طالبانو له زندانونو خوشې شوي دي. د افغان حکومت له لوري هم تراوسه ۳۰۰۰ بنديان خوشې شوي؛ خو ځینو سرچینو قاصد ته وویل، چې ښایي په نژدې ورځو کې د طالبانو د ۵۰۰۰ بنديانو خوشې کېدو لړۍ بشپړه شي او بین الافغاني خبرې اترې پیل شي.

قاصد د ستراتیژیکو څېړنو مرکز په هېواد کې د جگړې د مرگ‌ژوبلې د څارونکي ارگان په توگه ټینګار کوي، چې په هېواد کې د روانې وینې توپېدنې او خونړي وضعیت پای یوازې او یوازې د بهرنیو ځواکونو د بشپړ وتلو او بین الافغاني

تفاهم له لارې شونې دی. له همدې کبله پر افغان حکومت او نورو بنکېلو لورو غبر کوو، چې د سولې هڅو ته جدي پام واړوي او له دغې ملي قضیې سره مسؤولانه چلند وکړي.

جدول-۴: د جگړې د بنکېلو لورو او ملکي خلکو مجموعي مرگ ژوبله:

نوم	وژل شوي	نوم	تپيان
افغان ځواکونه	۱۳۰	افغان ځواکونه	۹۰
د دولت وسله وال مخالفين	۱۸۱	د دولت وسله وال مخالفين	۹۸
ملکي وگړي	۶۰	ملکي وگړي	۵۹
بهرني ځواکونه	-	بهرني ځواکونه	-
مجموعه	۳۷۱	مجموعه	۲۴۷
ټول وژل شوي او تپيان ۶۱۸			

پای

